

Latvijas Republikas Senāts

SPRIEDUMS

Rīgā 2025. gada 16. decembrī

Senāts šādā sastāvā: senators referents Kaspars Balodis, senatori Zane Pētersone un Gvido Ungurs

izskatīja rakstveida procesā /Persona B/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2024. gada 31. oktobra spriedumu /Persona B/ prasībā pret /Persona C/ par ceļa servitūta nodibināšanu un /Persona C/ pretprasībā pret /Persona B/ ar trešo personu /Persona A/ par ceļa servitūta nodibināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] /Persona B/ 2022. gada 15. novembrī Rīgas pilsētas tiesā cēlis prasību pret /Persona C/ ar trešo personu /Persona A/, lūdzot nodibināt braucamā ceļa servitūtu 70,7 m² platībā kalpojošajā nekustamajā īpašumā /Adrese A/, par labu valdošajam nekustamajam īpašumam /Adrese B/, pamatojoties uz SIA „Nekustamo īpašumu serviss” 2022. gada 20. oktobra topogrāfisko plānu, un servitūtu ierakstīt zemesgrāmatā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka /Persona B/ pieder nekustamais īpašums /Adrese B/, kuram var piekļūt, vienīgi šķērsojot /Persona C/ piederošo zemesgabalu /Adrese A/. Dabā piebraucamais ceļš nekustamajam īpašumam /Adrese B/, caur /Persona C/ piederošo neaustamo īpašumu /Adrese A/, izveidojies un tiek izmantots jau kopš padomju okupācijas laika. /Persona B/ nevēlas apgrūtināt atbildētājas īpašumu vairāk, nekā tas nepieciešams. Tādējādi piebraucamā ceļa servitūta vieta izvēlēta tur, kur piebraucamais ceļš jau šobrīd faktiski atrodas.

[2] /Persona C/ 2023. gada 3. septembrī cēlusi tiesā pretprasību pret /Persona B/ ar trešo personu /Persona A/, lūdzot nodibināt braucamā ceļa servitūtu 5,55 metru platumā, 68 m² platībā kalpojošajā nekustamajā īpašumā /Adrese A/, par labu valdošajam nekustamajam īpašumam /Adrese B/, pamatojoties uz SIA „Azimuts inženierizpēte” mērnieces 2023. gada 31. augustā apstiprināto ceļa servitūta plānu, un servitūtu ierakstīt zemesgrāmatā.

Pretprasības pieteikumā norādīts, ka gadījumā, ja braucamā ceļa servitūta vieta tiktu izvēlēta atbilstoši prasītāja piedāvātajam variantam, atbildētājai pilnībā zustu iespēja lietot tādējādi atšķelto sava zemesgabala daļu aptuveni 320 m² platībā nekustamā īpašuma /Adrese C/, virzienā, kā arī nāktos norobežot abas servitūta ceļa malas, uzstādot žogu 32,41 metru platumā. /Persona C/ ir būtiski, lai braucamā ceļa servitūts tiktu nodibināts tādā vietas īpašuma vietā, kurā tas vismazāk ierobežo atbildētājas īpašuma tiesības.

[3] Ar Rīgas pilsētas tiesas 2023. gada 24. novembra spriedumu prasība apmierināta daļēji, pretprasība noraidīta.

Nodibināts braucamā ceļa servitūts nekustamajā īpašumā /Adrese A/, par labu nekustamajam īpašumam /Adrese B/, pamatojoties uz SIA „Nekustamo īpašumu serviss” 2022. gada 20. oktobrī sagatavoto ceļa servitūtam nepieciešamo trases shēmas plānu no koordinātēm 1., 2 līdz koordinātēm 3., 4. Savukārt daļā par ceļa servitūta ierakstīšanu zemesgrāmatā prasība noraidīta, jo tiesas spriedums par servitūta nodibināšanu arī bez atsevišķi pieteikta lūgumu par ceļa servitūta koroborēšanu ir pamats tā ierakstīšanai zemesgrāmatā.

No /Persona C/ /Persona B/ labā piedzīta valsts nodeva 70 EUR, bet valsts ienākumos – ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 21 EUR.

[4] Izskatījusi lietu sakarā ar /Persona C/ apelācijas sūdzību par spriedumu daļā, ar kuru apmierināta /Persona B/ prasība un noraidīta /Persona C/ pretprasība par ceļa servitūta nodibināšanu, Rīgas apgabaltiesa ar 2024. gada 31. oktobra spriedumu prasību noraidījusi, bet pretprasību apmierinājusi.

Tiesa nodibinājusi braucamā ceļa servitūtu nekustamajā īpašumā /Adrese A/, par labu nekustamajam īpašumam /Adrese B/, pamatojoties uz SIA „Azimuts inženierizpēte” mērnieces 2023. gada 31. augustā apstiprināto ceļa servitūta plānu zemes vienībai /Adrese A/, nosakot ceļa servitūta platumu 5,55 metri, garumu 11,92 metri un 12,76 metri.

Tā kā pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus (Civilprocesa likuma 41. panta pirmās daļas pirmais teikums), no /Persona B/ /Persona C/ labā piedzīti tiesas izdevumi 210 EUR, bet valsts ienākumos – ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 16 EUR. Spriedumā norādīts, ka, iesniedzot pretprasību, atbildētāja samaksāja valsts nodevu 70 EUR, bet par apelācijas sūdzības iesniegšanu – 140 EUR.

[5] Par minēto spriedumu /Persona B/ iesniedzis kasācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnā apjomā. Kasācijas sūdzības iesniedzējs cita starpā norāda, ka no viņa /Persona C/ labā nepamatoti piedzīti 140 EUR, kurus atbildētāja /Persona C/ bija samaksājusi kā valsts nodevu par pretprasības celšanu, un viņas samaksātā valsts nodeva par apelācijas sūdzības iesniegšanu 70 EUR.

[6] Ar Senāta senatoru kolēģijas 2025. gada 3. aprīļa rīcības sēdes lēmumu ierosināta kasācijas tiesvedība par Rīgas apgabaltiesas 2024. gada 31. oktobra spriedumu daļā, ar kuru no /Persona B/ /Persona C/ labā piedzīti tiesas izdevumi 210 EUR.

Pārējā daļā sakarā ar /Persona B/ kasācijas sūdzību atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību.

[7] Kasācijas sūdzības argumentācijā attiecībā uz Rīgas apgabaltiesas sprieduma daļu, par kuru ierosināta kasācijas tiesvedība, norādīts, ka tiesa nepareizi piemērojusi Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu un 193. panta sesto daļu.

/Persona B/ vērš uzmanību uz to, ka prasītājs un atbildētāja cēluši vienādas prasības par braucamā ceļa servitūta nodibināšanu, tomēr ar atšķirīgu izvēlēta servitūta novietojumu un konfigurāciju. Tiesai šādos apstākļos bija jālemj nevis par prasības noraidīšanu un pretprasības apmierināšanu, bet gan jākonstatē, ka prasība un pretprasība ir apmierināmas daļēji.

Tāpat apelācijas instances tiesai bija jāvērtē, vai pirmās instances tiesai bija tiesisks pamats pieņemt /Persona C/ pretprasību par to pašu priekšmetu. Ar pretprasības celšanu /Persona C/ faktiski atzinusi prasību, jo gan prasības, gan pretprasības priekšmets or ceļa servitūta nodibināšana. Ja nebūtu pieņemta /Persona C/ pretprasība, atbildētāja nebūtu samaksājusi 70 EUR valsts nodevu par pretprasības celšanu un 140 EUR par apelācijas sūdzību, pārsūdzot noraidīto pretprasību.

Apstākļos, kad atbildētāja vēlējās celt pretprasību divpusējā prasībā, valsts nodevas samaksa gulstas uz viņu pašu, nevis prasītāju.

[8] Paskaidrojumos sakarā ar kasācijas sūdzību /Persona C/ norāda, ka uzskata to par nepamatotu.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudījis sprieduma daļas, par kuru ierosināta kasācijas tiesvedība, likumību attiecībā uz personu, kas to pārsūdzējusi, un attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā tas noteikts Civilprocesa likuma 473. panta pirmajā daļā, Senāts atzīst, ka spriedums minētajā daļā, ar kuru no /Persona B/ /Persona C/ labā piedzīti tiesas izdevumi 210 EUR apmērā, atceļams turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[10] Kasācijas sūdzības iesniedzējs, atsaucoties uz judikatūru, norāda, ka tiesa, piedzenot no /Persona B/ /Persona C/ labā visus viņas samaksātos tiesas izdevumus, ir pārkāpusi Civilprocesa likuma 41. panta pirmajā daļā noteikto. Senāts atzīst, ka tiesa pārbaudāmā sprieduma daļā, par kuru ierosināta kasācijas tiesvedība, Civilprocesa 41. panta pirmo daļu ir piemērojusi formāli, neapsverot, vai atbildētāja bija tiesīga celt pretprasību, un neņemot vērā tiesas izdevumu atlīdzināšanas jēgu un mērķi.

[10.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmās daļas pirmo teikumu, pusei kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Savukārt tad, ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam – proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta (Civilprocesa likuma 41. panta pirmās daļas otrais teikums).

[10.2] Senāts ir uzsvēris, ka tiesai ir jāpievērš pienācīga uzmanība tam, vai konkrētā pretprasība vispār ir tiesā izskatāma, jo apstākļi, ka tiesības ir aizsargājamas noteiktā procesuālā kārtībā, liedz personai vērsties tiesā tādā veidā, kāds likumā nav paredzēts.

Kā noteikts Civilprocesa likuma 1. panta pirmajā daļā, katrai fiziskajai un juridiskajai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Atbilstoši Civilprocesa likuma 127. panta pirmajai daļai personai ir tiesības celt tiesā prasību, lai aizstāvētu savas aizskartās vai apstrīdētās civilās tiesības. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 136. panta otrajā daļā noteikto pretprasību ceļ atbilstoši prasības celšanas vispārīgajiem noteikumiem. Tādēļ arī pretprasībai ir jābūt vērstai uz konkrēta tiesību aizskāruma novēršanu (sk. *Senāta 2019. gada 20. novembra sprieduma lietā Nr. SKC-366/2019, ECLI:LV:AT:2019:1120.C29646709.22.S, 9.1. punktu*).

[10.3] Kaut arī Civilprocesa likuma regulējumam, atbilstoši kuram civilprasības pamatā jābūt prasītāja civilo tiesību aizskārumam vai apstrīdējumam, primāri ir nozīme, nosakot to, vai personai ir prasības (un pretprasības) tiesība, Civilprocesa likuma 41. panta pirmā daļa par tiesas izdevumu atlīdzināšanu ir iztulkojama kopsakarā ar iepriekšminētajām tiesību normām par civilās tiesvedības būtību. No tām izriet tiesas izdevumu atlīdzināšanas jēga un mērķis – tiesvedības procesa izdevumu uzlikšana tai pusei, kura ir vainojama šo izmaksu radīšanā (sk. *Senāta 2018. gada 29. janvāra sprieduma lietā Nr. SKC-48/2018, ECLI:LV:AT:2018:0129.C04057015.2.S, 14.2. punktu, 2020. gada 22. aprīļa sprieduma lietā Nr. SKC-120/2020, ECLI:LV:AT:2020:0422.C17096215.8.S, 10.2. punktu, 2021. gada 8. jūnija sprieduma lietā Nr. SKC-542/2021, ECLI:LV:AT:2021:0608.C30434016.17.S, 10.1. punktu*).

[10.4] Tādējādi tiesas izdevumu atlīdzināšana ir cieši saistīta ar to, vai prasība un pretprasība ir celta pamatoti.

[11] Senāts par pamatotiem atzīst kasācijas sūdzības argumentus, ka tiesa, pieņemot atbildētājas pretprasību par viņas nekustamā īpašuma kā kalpojošā īpašuma apgrūtināšanu ar servitūtu, kā arī minēto pretprasību izskatot un apmierinot, ir pieļāvusi kļūdas materiālo un procesuālo tiesību normu piemērošanā un tādēļ izdarījusi nepareizus secinājumus attiecībā uz tiesas izdevumu piedziņu no prasītāja atbildētājas labā.

[11.1] Saskaņā ar Civillikuma 1130. pantu servitūts ir tāda tiesība uz svešu lietu, ar kuru īpašuma tiesība uz to ir lietošanas ziņā aprobežota kādai noteiktai personai vai noteiktam zemes gabalam par labu. Proti, servitūts var tikt izlietots tikai kā tiesība uz svešu, nevis savu lietu. Savukārt prasība par servitūta nodibināšanu ir konstitutīva jeb tiesībpārveidojoša prasība, kas vērsta uz esošā tiesiskā stāvokļa grozīšanu, t. i., uz prasītās servitūta tiesības nodibināšanu ar tiesas spriedumu (sal. *Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933, 295. lpp.*), tādējādi apgrūtinot atbildētājam piederošo lietu par labu prasītājam vai viņa nekustamajam īpašumam.

Iztulkojot Civillikuma 1231. panta 2. punktu, Satversmes tiesa ir atzinusi, ka tad, ja personas nespēj vienoties par servitūta nodibināšanu, par servitūta nodibināšanu lemj tiesa, kuras kompetencē ir izšķirt strīdus par sveša nekustamā īpašuma lietošanu. Ja nebūtu minētās tiesību normas, netiktu aizsargātas personu tiesības gadījumos, kad nepieciešams nodibināt servitūtu par labu personai vai tās nekustamajam īpašumam, un savu nekustamo īpašumu persona varētu izmantot vienīgi tad, ja tam piekristu kalpojošā nekustamā īpašuma īpašnieks (sk. *Satversmes tiesas 2008. gada 22. decembra sprieduma lietā Nr. 2008-11-01 12., 14. un 16. punktu*).

[11.2] Senāts ir atzinis, ka zemes īpašniekam, uz kura zemes atrodas citai personai piederošs patstāvīgs ēku īpašums, nav tiesību prasīt nodibināt reālservitūtu (ēkas servitūtu) par labu ēku nekustamajam īpašumam un personālservitūtu par labu citai personai (ēku īpašniekam), lai tādējādi ar tiesas spriedumu apgrūtinātu pašam zemes īpašniekam piederošo zemesgabalu kā kalpojošo nekustamo īpašumu par labu ēku nekustamajam īpašumam un ēku nekustamā īpašuma īpašnieci. Uz minēto situāciju neattiecas neviens no likumā paredzētajiem izņēmuma gadījumiem, kad ir pieļaujama prasības celšana citas personas (nevis prasītāja) interesēs un labā (sk. *Senāta 2024. gada 17. janvāra sprieduma lietā Nr. SKC-193/2024, [ECLI:LV:AT:2024:0117.C26134621.14.S](#), 8.1.2. punktu*).

Šādas prasības celšanas gadījumā tiesnesim ir jāatsakās pieņemt prasības pieteikumu, tādēļ, ka prasību cēlusi persona, kurai nav prasības tiesības (Civillprocesa likuma 132. panta pirmās daļas 2. punkts). Savukārt gadījumā, kad civillietā jau tikusi ierosināta, minētais apstāklis ir pamats tiesai izbeigt tiesvedību lietā (Civillprocesa likuma 223. panta 2. punkts). Turklāt Civillprocesa likuma 440. pantā paredzēts, ka atbilstoši šā likuma 223. panta 2. punkta imperatīvajai normai ir jārikojas arī apelācijas instances tiesai (sk. *turpat, 8.2. punktu*).

Reālservitūta nodibināšanu par labu valdošajam nekustamajam īpašumam ar tiesas spriedumu (sk. Civillikuma 1231. panta 2. punktu) ietilpst nevis kalpojošā nekustamā īpašuma īpašnieka, bet gan valdošā nekustamā īpašnieka subjektīvo tiesību saturā. Līdz ar to tiesības celt prasību par reālservitūta, tostarp ceļa servitūta, nodibināšanu ir tā nekustamā īpašuma īpašniekam, kura nekustamais īpašums prasības apmierināšanas gadījumā kļūst valdošais nekustamais īpašums, prasītājam kļūstot par servitūta izlietotāju.

[11.3] Konkrētajā gadījumā atbildētāja /Persona C/ ir cēlusi tiesā pretprasību, lūdzot apgrūtināt nevis svešu, bet gan savu nekustamo īpašumu ar ceļa servitūtu par labu prasītājam /Persona B/ piederošajam nekustamajam īpašumam. Tātad gan prasības, gan pretprasības priekšmets ir ceļa servitūta nodibināšana. Kaut arī atbildētāja lūgusi noteikt servitūta ceļu tādā savā nekustamā īpašuma vietā, kura nesakrīt ar prasītājam vēlamu servitūta ceļa novietojumu, atbildētājas pretprasība faktiski ir celta nevis viņas pašas, bet gan prasītāja, kurš kļūst par servitūta izlietotāju, labā un interesēs. Proti, ar spriedumu nodibinot servitūtu un atbildētājas norādītajā vietā nosakot servitūta ceļu, tiesa ir ne vien radusi tādu strīda neregulējumu, kas objektīvi atbilst prasītāja interesei tiesiski piekļūt savam nekustamajam īpašumam, bet arī izveidojusi pastāvīgu apgrūtinājumu atbildētājas nekustamajam īpašumam. Vērā ņemams ir arī tas, ka atbilstoši Civillikuma 1159. panta pirmajam teikumam ceļa servitūtam, kas nodibināts par labu valdošajam nekustamajam īpašumam, ir pakļauta kalpojošā zemesgabala katra daļa.

[11.4] Kad prasītājs, ceļot prasību, cenšas atjaunot savas tiesības, kuras atbildētājs, ir aizskāris vai panākt apstrīdēto tiesību atzīšanu, tad prasītājam ir jāpierāda, ka: 1) viņam ir šādas tiesības (prasības aktīvais pamats); 2) atbildētājs šīs tiesības aizskāris vai apstrīd (prasības pasīvais pamats) (sk. *Senāta 2020. gada 23. janvāra sprieduma lietā Nr. SKC- 43/2020, [ECLI:LV:AT:2020:0123.C68383417.10.S](#), 10. punktu*).

Tādējādi pat tādai personai, kura vispārīgi atzīst kaimiņa tiesības piekļūt savam īpašumam caur viņai piederošo blakus esošo nekustamo īpašumu, nav subjektīvu tiesību prasīt jeb celt tiesā prasību, lai ceļa servitūts minētās piekļuves nodrošināšanai tiktu nodibināts ar tiesas spriedumu. Ja prasītājam bijusi liegta piekļuve viņa nekustamajam īpašumam un viņš cēlis prasību tiesā, lūdzot nodibināt ceļa servitūtu blakus esošajā (kalpojošajā) īpašumā, tad prasības celšana ir prasītājam likumā noteikto tiesību īstenošana, nevis tāds blakus esošā nekustamā īpašuma īpašnieka tiesību aizskārums vai apstrīdējums, kas dod pamatu celt pretprasību par to pašu priekšmetu.

Līdz ar to Senāts atzīst, ka tādai pretprasībai, kādu cēlusi /Persona C/, nav nedz aktīvā, nedz pasīvā pamata, un atbildētājam nav aizsargājama vai apstrīdēta tiesību, kuras tā būtu tiesīga aizstāvēt ar minēto pretprasību.

[11.5] Tajos gadījumos, kad servitūta nodibināšana ar tiesas spriedumu ir vienīgais veids, kā nodrošināt piekļuvi nekustamajam īpašumam, kalpojošā nekustamā īpašuma īpašnieku aizsargā Civillikuma noteikumi par to,

ka servitūta ceļš nosakāms tādā veidā, kādā vismazāk tiek aizskartas kalpojošā nekustamā īpašuma īpašnieka tiesības. Proti, saskaņā ar Civillikuma 1159. panta otro teikumu ceļa servitūta izlietojājam, ja nav bijis norunāts pretējais, jāaprobežojas ar vienu noteiktu ceļu, kuru viņš gan pats drīkst izvēlēties, bet pēc iespējas saudzīgi. Turklāt atbilstoši Civillikuma 1139. pantam katram, kam pieder servitūta tiesība, jāizlieto tā taisnprātīgi, saudzot pie tam pēc iespējas cita īpašuma tiesību.

Senāts ir norādījis, ka, konstatējot servitūta nodibināšanas objektīvu nepieciešamību, proti, bez servitūta nodibināšanas prasītāja īpašuma tiesība uz valdošo nekustamo īpašumu nav izlietojama, tiesas uzdevums ir nodibināt servitūtu veidā, kas ir iespējami saudzējošākais atbildētājam kā kalpojošā nekustamā īpašuma īpašniekam (sk. *Senāta 2020. gada 29. maija sprieduma lietā Nr. SKC-186/2020, ECLI:LV:AT:2020:0529.C27125513.9.S, 6. un 8.1. punktu, 2020. gada 18. jūnija sprieduma lietā Nr. SKC-153/2020, ECLI:LV:AT:2020:0618.C39047617.14.S, 8. un 8.3. punktu, 2024. gada 17. janvāra sprieduma lietā Nr. SKC-193/2024, ECLI:LV:AT:2024:0117.C26134621.14.S, 8.1.1. punktu*). Savukārt to, vai braucamā ceļa servitūts nodibināms atbilstoši prasībā norādītajam variantam vai arī citā vietā, tiesa nosaka pēc sava ieskata, noskaidrojot lietas apstākļus un novērtējot tiesas sēdē pārbaudītos pierādījumus savstarpējā kopsakarā (sk. *Senāta 2018. gada 18. septembra sprieduma lietā Nr. SKC-177/2018, ECLI:LV:AT:2018:0918.C36058515.1.S, 7.3. punktu*).

Tāpat tiesas prerogatīva ir ne vien lemt par ceļa servitūta nodibināšanas nepieciešamību, bet arī ir pēc sava ieskata (sk. Civillikuma 5. pantu) noteikt servitūta ceļa novietojumu un konfigurāciju, kas ir iespējami saudzīgāks (saudzējošāks) attiecībā uz kalpojošā nekustamā īpašuma īpašnieka tiesībām.

[11.6] Kaut arī atbildētājam, kura nekustamais īpašums ceļa servitūta nodibināšanas gadījumā kļūst par kalpojošo nekustamo īpašumu, nav subjektīvu tiesību uz servitūta ceļa noteikšanu tajā vietā, kuru atbildētājs uzskata par sev vēlamāko, viņam ir ar likumu aizsargāta interese (sk. Civillikuma 1139., 1159. pantu), lai servitūts tiktu nodibināts iespējami saudzīgākā veidā un tiesa šajā sakarā pēc iespējas ņemtu vērā viņa argumentus un apsvērumus. Šādā gadījumā pēc Senāta ieskatiem runa ir par tādu ar likumu aizsargātu personas tiesisko interesi, kas aizsargājama, atbildētājam īstenojot savas Civilprocesa likuma 74. panta normās noteiktās tiesības celt iebildumus pret prasību. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 74. panta otrās daļas 7., 8. un 9. punktu pusēm ir civilprocesuālās tiesības sniegt paskaidrojumus, izteikt savus argumentus un apsvērumus un celt iebildumus pret citu lietas dalībnieku lūgumiem, argumentiem un apsvērumiem. Turklāt atbildētāja tiesības celt iebildumus pret prasību ir īpaši minētas arī Civilprocesa likuma 74. panta ceturtajā daļā.

Tāpat atbildētāja likumiskā (ar likumu aizsargātā) interese panākt to, lai ceļa servitūts, kurš ir objektīvi nepieciešams, ar tiesas spriedumu tiktu noteikts iespējami saudzīgi, ir procesuāli īstenojama nevis ar pretprasību, bet gan ceļot iebildumus pret prasītāja argumentiem un apsvērumiem.

[11.7] Konkrētajā gadījumā ceļa servitūts ir nodibināts par labu prasītājam /Persona B/ piederošajam nekustamajam īpašumam, taču tā novietojums un konfigurācija atbilst atbildētājas /Persona C/ iesniegtajam ceļa servitūta projektam, ko tiesa atzinusi par tādu, kas samēro pušu tiesiskās intereses, nodrošinot prasītāja tiesību uz piekļušanu savam īpašumam un atbildētājas intereses aizskarot saudzīgākajā veidā.

Senāts, atsakot ierosināt kasācijas tiesvedību daļā par servitūta nodibināšanu, nesaskatīja pamatu apšaubīt to, ka tiesa ir likuma prasībām atbilstošā veidā samērojusi pušu intereses un tās lēmums nodibināt ceļa servitūtu, nosakot tā novietojumu atbildētājas nekustamajā īpašumā atbilstoši viņas iesniegtajam ceļa servitūta plānam, ir pareizs. Tomēr sprieduma rezolutīvajā daļā ietvertais nolēmums noraidīt /Persona B/ prasību par ceļa servitūta nodibināšanu un apmierināt /Persona C/ pretprasību par ceļa servitūta nodibināšanu neatbilst izskatāmās lietas būtībai. Tiesas nolēmums nodibināt servitūtu par labu prasītāja nekustamajam īpašumam faktiski nozīmē to, ka /Persona B/ prasība ir tikusi daļēji apmierināta, uz ko kasācijas sūdzībā pamatoti vērš uzmanību tās iesniedzējs.

[11.8] Secināms, ka apgabaltiesa, nepareizi nosakot prāvā uzvarējušo pusi un zaudējušo pusi, attiecīgi ir pieļāvusi Civilprocesa likuma 41. panta pirmās daļas pirmajā teikumā ietvertās tiesību normas pārkāpumu, un /Persona B/ kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas 2024. gada 31. oktobra spriedumu ir apmierināma attiecībā uz sprieduma daļu, par kuru ierosināta kasācijas tiesvedība, proti, par 210 EUR valsts nodevas piedziņu no /Persona B/.

[12] Apkopojot visu iepriekšminēto, Senāts atzīst, ka tiesas pieļautie trūkumi tiesību normu piemērošanā ir noveduši pie lietas nepareizas izspriešanas daļā par tiesas izdevumu piedziņu no prasītāja atbildētājas labā, kas ir pamats sprieduma atcelšanai šajā daļā un lietas šajā daļā nodošanai jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesai.

Tā kā spriedums tiek atcelts daļā, saskaņā ar Civilprocesa likuma 458. panta otro daļu /Persona A/ atmaksājama drošības nauda 300 EUR, kuru tā samaksājusi par /Persona B/ kasācijas sūdzību.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474. panta 2. punktu, Senāts

nosprieda

atcelt Rīgas apgabaltiesas 2024. gada 31. oktobra spriedumu daļā, ar kuru no /Persona B/ /Persona C/ labā piedzīti tiesas izdevumi 210 EUR, un nodot lietu šajā daļā jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā;

atmaksāt /Persona A/ drošības naudu 300 EUR.

Spriedums nav pārsūdzams.

Senators K. Balodis Senatore Z. Pētersone Senators G. Ungurs